

BAĞIMSIZ DENETİM VE KAMU GÖZETİMİ KONUSUNDA DÜNYADAKİ GELİŞMELER

Mehmet KAYA (KGK Başkan Yardımcısı)

Çok teşekkür ediyorum. Ben de değerli katılımcıları öncelikle saygıyla selamlıyorum. Malum 19 Mayıs gençlik bayramımızı da bu vesileyle kutluyorum. Değerli dinleyiciler bildiğiniz gibi Sayın Hocamın da belirttiği gibi 2011 yılının sonunda Kamu Gözetimi Kurumu olarak hayat bulduk ve özellikle denetim ve muhasebe alanında dünyada var olan ve devam etmekte olan bir gelişmelerin tezahürü olarak Kamu Gözetimi Kurumu da Avrupa Birliği ile yürütülen müzakerelerin bir parçası olarak Türkiye’de yerini almış oldu. Ben de bugünkü yaklaşık 15 dk sürecek olan panelimizde KGK’nın sadece KGK’nın değil aynı zamanda muadilimiz olan kamu gözetimi kurumlarının var oluşlarına giden yolda ortaya çıkan gelişmelerle alakalı kısa özet bi bilgi vermeye çalışacağam. Bu anlamda sunumumuzda temel başlıklara ara başlıklara yer verdik. Sizin de ekranda gördüğünüz gibi özellikle TTK’nın getirdiği yenilikler önceki TTK neyi yeni Türk Ticaret Kanunu neler getiriyor? O konuda kısa bi değinmeye çalışacağam sonra bağımsız denetim niye bu kadar önemli? Bize bunları özellikle üniversitelere gittiğimizde panellerde genç arkadaşlar soruyorlar öğrenciler de soruyorlar, bu bağımsız denetim nedir? Farkı nedir? Değerli YMM üstadımızla o konuda daha karşılaştırmalı bilgiler verecek ama ben daha çok dünyadaki gelişimi tarihi perspektifi boyutuyla biraz değinmeye çalışacağam. Daha sonra da önümüzdeki fırsatlar ve tehditler nelerdir o noktada bilgi vermeye gayret edecem. Efendim yeni TTK diyoruz, Türk Ticaret Kanunu diyoruz yaklaşık 4-5 yıllık AB ile yürütülen müzakerelerin bir parçası olarak yaklaşık 4-5 yıllık süren bir çalışmalar sonucunda 2012 yılının ortalarında yürürlüğe girmiş bir kanun metnidir. Tabi baktığımızda çok ciddi yenilikler getiriyor hatta dönüşümler getirdiğini söyleyebiliriz ama en fazla özellikle de konumuz itibariyle dikkat çeken yenilik anlayışı kurumların denetiminde ve bazı kurumsal yönetim anlayışında getirdi ve dünyayla da aynı paralelde olan bir takım düzenlemeler. Bunlara baktığımızda en önemlisi tabiki bağımsız denetim alanında 397. Madde ve takip eden 403 nolu maddeye kadar devam eden düzenlemeler olduğunu görüyoruz. Şimdi tabi bize soruyorlar Mehmet Bey önceden de yani bağımsız denetim vardı Türkiye’de bağımsız denetim Türk Ticaret Kanunu’yla mevzuata girmedi. Bundan önce de sermaye piyasası BDDK gibi hazine gibi kurumlar sigortacılık, bankacılık gibi alanlarda halka açık firmalar alanında zaten bu işleri yapıyorlardı. TTK ile gelmiş olmasının mantığı ne, önemi ne daha doğrusu. Tabi her şeyden önce Türk Ticaret Kanunu bildiğiniz gibi bir ekonomide bir ülkede aynı ceza kanunu gibi bir medeni kanun gibi o ülkenin dışardan bir ülkeyi tanımak isteyenler bakımından, ekonomik örgütlenmesi, işleyişi, sözleşme hürriyeti anlamında temel bir takım zihinsel altyapısını ortaya koyan önemli bir metin. Bu anlamda Türk Ticaret Kanunu’nun bir takım istisnai uygulamalardan öteye geçerekten ki dediğim gibi SPK, BDDK gibi hazine mevzuatları bu anlamda özel nitelikli, belli alanlarda belli kurumlara bağımsız denetimi zorunlu kılıyordu. Ama Türk Ticaret Kanunu genel nitelikli bir kanunun olması bir ülkedeki ekonomik ve ticari hayatları düzenleyen genel nitelikli bir düzenleme olmasından ötürü bununla birlikte denetim anlayışının bağımsız denetime kayması Türkiye açısından önemli bir eşikti, atlamaydı ki bağımsız denetim de bu alanda dediğim gibi en ön planda çıkan değişikliklerden biri. Bu anlamda o istisnai uygulamanın Bakanlar Kurulu’nca getirilen kriterler çerçevesinde tüm anonim şirketlere yayılması belli kriterler çerçevesinde ve kademeli olarak bunların geleceğe yönelik olarak kapsamının genişletileceğini düşünüyoruz önemli bir adımdı. Peki, yeni TTK ile getirilen değişiklik neydi? Yani önceden bir murakabe denetiminden bahsediliyor hep, murakabe denetimi eleştiriliyor işte uluslararası bir karşılığı yok, ortaya konan ürünün ne şirketlere ne de karar vericilere katmış olduğu bir katma değer yoktu. Bu anlamda mesleki eğitim, mesleki çalışma

prensipleri belli değildi. İşte murakabe denetimi gitti yerine bağımsız denetim geldi tarzında bir yaklaşım oluyor bazen. Burada hani sempozyumun ruhuna da uygun olacak şekilde bir kanaatimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Murakabe denetiminin bildiğiniz gibi çok eleştirilen bir boyutu vardı ama eğitimdi, mesleki koşullardı, bağımsızlıktı, etikti şuydu buydu ama bu saydığımız problemler ortadan kalkmış olsaydı bile halen murakabe denetimini acaba bir bağımsız denetim olarak görebilir miydik? Yani ortada yeni TTK ile gelen sadece mekanik bir değişiklik mi var? Murakabe denetimi gitti ya da denetim komiteleri gitti gene bağımsız denetim geldi şeklinde bir yaklaşım tamamen doğru mu? Ben bu şekilde bir yaklaşımın biraz mekanik bir yaklaşım olabileceğini, gerçeği, resmi tam olarak göstermeyeceği düşüncesindeyim. Çünkü baktığımızda hani bağımsız denetim adı üstünde bağımsız olmak zorunda ve bu bağımsızlığın gerek dünyada gerek ülkemizdeki temel göstergesi o denetimi yapacak olan kişilerin ya da kuruluşların organizasyonel olarak bağlı buldukları yani denetlediği şirketlerden bağımsız olmaları. Ama bildiğiniz gibi murakabe denetimi denetlenen firmaların organizasyonel yapısı altında var olan organlardı ve o organlar eliyle bu denetimi yapıyorlardı. O yüzden bugünkü pencereden bugünkü bilgilerimiz çerçevesinden baktığımızda murakabe denetimi eksiklikleri giderilmiş olsa bile bugün bir denetim komitesi ya da iç denetim organı fonksiyonlarına yakın bir organ ancak olabilirdi ve bağımsız denetim yani bir dış denetime bir dış güvence denetimine halen ihtiyaç bulunacaktı. Bu anlamda sadece bir mekanik değil zihinsel bir değişim olduğunun da altını özellikle çizmek istiyorum. Hazır dünyadan gelişmelerden bahsedecekken burada özellikle bu bağımsız denetim uygulamalarıyla ilgili denetim komitelerinin önemini altını çizmek istiyorum. Bildiğiniz gibi bu TTK ile birlikte denetim kurumları lağvedildi. Bazı halka açık firmalarda kurumsal yönetim gereğince kurulmak zorunda bankalarda ama genel uygulama olarak şirketlerden kaldırıldı ama dünyada baktığımızda özellikle bağımsız denetime tabi olan kurumsal zorunluluk olarak bağımsız denetime tabi olan denetim komitelerini çok büyük fonksiyonlar işlevler yüklendiğini görüyoruz. Bu anlamda Türkiye’de denetim kurumlarının kaldırılması yerine belki bir sonraki aşamada denetim komitelerinin dünyada yürüttüğü fonksiyonlarına uygun bir yeniden yapılandırma olabilir. Nedir denetim komitelerinin özellikle bağımsız şirketlerdeki önemi; özellikle bağımsız denetçinin atanmasında onun bağımsızlığının takibinde yapılan raporlamalar sonucunda ortaya konan eksikliklerin şirket üzerinde takibinde o follow up dediğimiz sürecin yürütülmesinde ve en önemlisi iç denetim çok önemli bağımsız denetimde bildiğiniz gibi o iç denetim fonksiyonuyla iç kontrol mekanizmalarıyla olan etkileşim. O ikisi arasındaki dış denetimle iç denetim arasında ki bağlantıyı köprüyü kurmada bugün dünyada özellikle denetim komitelerine büyük fonksiyonlar yükleniyor. Daha bir ay olmadı Avrupa Birliği’nin 2014 yılı Nisan ayında yeni denetim direktifleri ortaya çıktı yürürlüğe girdi 1-2 yıl sonrasında diyorum ikiyıl içinde de efektif hale gelecek, etkin hale gelecek. Orada da özellikle kamu yararını ilgilendiren kuruluşlardaki bunlar yasal olarak bağımsız denetime tabi olan şirketler Avrupa Birliği’nde. Denetim komitelerinin kurulması zorunluluğu getirildi ve denetim komitesine yüklenen fonksiyonlara baktığımızda biraz önce söylediğim gibi bağımsız denetimin iç denetim ve şirketle olan arasındaki bağlantıyı kuran ve hatta onun üzerinde bir kontrol mekanizması olarak da yürürlüğe konulduğunu görüyoruz. Bu anlamda buna da değinmek istiyorum. Şimdi biraz önce de bahsettim neden bağımsız denetim bu kadar önemli? Yani önceden de bir denetim anlayışımız vardı. Türkiye’de de olsun başka ülkelerde de olsun denetim kültürü zaten vardı. Ama neden bağımsız denetim bu kadar önemli? Bunu iki başlık altında kısaca değinmek istiyorum. Mikro boyut ki; bunun şirketler bazında bunun doğuşu tarihi olarak anlatıyor. Bir de makro boyut diyebileceğimiz hani finansal istikrarı makroekonomik istikrarı ve özellikle Kamu Gözetimi Kurumu’nun varlık kazanmasının mantığını anlatmak bakımından makro bayuta da değinecez.

Mikro boyutta bildiğiniz gibi bu 1900'lü yılların başıyla birlikte, büyüyen modern şirket kavramıyla birlikte bir vekalet sorunu ortaya çıkıyor. Yani nedir vekalet sorunu? Yöneticilerle birlikte sahiplerinin ayrışması ve çok geniş kapsamlı aile şirketlerinden çıkarak çok geniş kapsamlı karar vericilere paydaşlara sahip olan modern şirketlerin doğuşu. Bunun beraberinde getirdiği sorun da özellikle karar vericilerle diğer ortaklar bakımından yani kısaca profesyonel yöneticilerin dışında kalan firmaların şirketlerin günlük işleyişine hakim olamayan kesimler bakımından ciddi bir asimetrik bir bilgi problemi ortaya çıktı. Ama tabii bu asimetrik bilgiye muhatap olan kişiler rasyonel insanlar olaraktan bu karşılaştıkları riske uygun olaraktan da belli bir şekilde fiyatlandırmaya onların bilgilerini belli bir güvence denetiminden geçirme ihtiyacı duyaraktan onlara bir risk ölçüsü vermeye başladılar. Ve de bu elbette bir sermaye maliyeti olarak şirketlerimize yansıtılan bir problem haline geldi. Burada yatırımcılar daha doğrusu karar vericiler açısından baktığımızda bu işletmelerin karar vericileri açısından baktığımızda esas problemin bu şirketlerin vermiş oldukları başta mali bilgiler olmak üzere tüm sunduğu bilgilere yönelik olarak bir güven bunalımı ortaya çıkması. Elbette bunun sadece karar vericiler bakımından bir maliyeti yok onlar bunu rasyonel oyuncular olarak görüyorlar ona uygun olarak bir sermaye maliyeti örnek olarak veriyorum bankalar açısından fon sağlayıcılar olaraktan artı 2 %2 faiz oranı gibi mesela fiyatlandırabiliyorlar. Dolayısıyla karar vericiler açısından bir sorun olduğu kadar aynı zamanda şirketler bakımından ve işletmeler bakımından da bir problem olduğunu görüyoruz. Çünkü böyle bir güven bunalımının olduğu ortamda bilgiye güvenle alakalı bir sıkıntı olduğu ortamda kimin iyi bilgi sunduğu kimin kötü bilgi sunduğu noktasında bir sıkıntı ortaya çıkıyor. Rasyonel oyuncular karar vericiler tüm bu bilgiyi işletmeleri pooling effect dediğimiz aynı havuzda iyiyi de kötüyü de işletmeleri aynı havuzda yargılamaya başlıyorlar ve aynı sermaye maliyetini onlara uygulamaya başlıyorlar. Ve de bunun tabiki işletmelere bir maliyeti oluyor. Bu noktada işletmelerin penceresinden baktığımızda bu sorunu gidermeye yönelik ve kendilerini özellikle kaliteli olduğunu doğru bilgi verdiğini mali bilgilerinin gerçek ve uygun olduğunu düşünen işletmeler bakımından kendilerini ayırıştırma ihtiyacı ortaya çıkıyor. Ben o kazanda olmayı hak etmiyorum o havuzda olmayı hak etmiyorum çünkü ben kendime güveniyorum benim mali bilgilerim doğru. Dolayısıyla ben o +2 %2 faiz oranına maruz kalmak zorunda değilim diyorum amiyane tabirle. Ve bunun için tarihi gelişime baktığımızda bağımsız denetim ilk çıktığı haliyle tabiki bağımsız denetim belki kullanılmıyordu ama bugünkü gelinen noktada belki adı bağımsız denetim oldu bunun ortaya çıktığını görüyoruz. Ne olarak ortaya çıkıyor? İşletmeler diyor ki karar vericilere ben kendime güveniyorum mali bilgilerime de güveniyorum bunun gerçeği doğru bir şekilde yansıttığına da inanıyorum. O zaman uzman bir el uzman bir kişi uzman bir kuruluş mesleki ve bağımsızlığa sahip gelsin beni denetlesin. Onun ortaya koyduğu görüşe ben razıyım diyor. Bu şekilde başlayan bir yapının bugün geldiği noktada bağımsız denetim olaraktan literatürlere girdiğini görüyoruz. Tabii burada bağımsız denetçinin yürüttüğü fonksiyonda hem karar vericilerin o güven bunalımını ortadan kaldırma ve daha güvenilir daha sağlam yatırımlar yapma noktasında bir kazanma win durumu var. Ve aynı zamanda bahsettiğimiz gibi işletmelerin doğru bilgi verdiklerine yönelik olarak karar vericilerin ikna etmek suretiyle daha düşük sermaye maliyetleri başta olmak üzere daha düşük maliyetlere katlanma durumları imkânları ortaya çıkıyor. Bu anlamda bağımsız denetime baktığımızda bağımsız denetçilerin yürüttüğü fonksiyonların hem işletmeler hem de karar vericiler bakımından bir faydası olduğunu bir ihtiyaç üzerine bu mekanizmanın olduğunun ortaya çıktığını görüyoruz. Peki, burada akla gelen soru şu olabilir? Neden işletmeler böyle bir kazan/kazan formülü içerisinde karar vericiler zaten bu işte menfaat elde ediyorlarsa bir yasal düzenlemeye kanuni düzenlemeye gerek doğdu? Niye Türk Ticaret Kanunu dünyada muadili olan diğer kanunlarda yasal denetim zorunluluğu getirildi? Burada makro boyut bence ön plana çıkıyor ki biraz önce de dediğim gibi Kamu Gözetimi Kurumu'nun da esas varlık nedeni, fonksiyonları burada önem kazanıyor. Genel olarak

baktığımızda burada kamu yararı anlayışı kelimesinin ifadesinin altını çizmek lazım. Bildiğimiz gibi finansal bilgiler özellikle finansal mekanizmalar bir ülkede sadece işletmelerin yatırım kararlarıyla alakalı değil aynı zamanda da tüm makroekonomik hayat bakımından önemlidir. Hani biz muhasebede kullanılan bir tabir vardır first in- first out, last in-last out gibi burada da belki üzerinde durmamız gereken bir tabir garbage in-garbage out gibi literatürde yer alan kötü bilgi kötü çıktı doğurur ya da kötü input ya da kötü output oluşturur mantığı. Finansal mekanizmaların sistemlerin bir ülkede makroekonomik anlamda optimal kaynak dağılımını sağlayan mekanizmalar olduğunu düşündüğümüzde finansal bilgilerin de o finansal paylaşımı kaynak dağılımını sağlayacak temel unsurlar olduğunu düşündüğümüzde iyi denetlenmemiş, iyi üretilmemiş işletmeler tarafından ve iyi denetlenmemiş bağımsız denetçiler tarafından ortaya konacak olan kötü raporlamaların finansal bilgilerin kalitesini düşüreceğini ve bu anlamda da makroekonomik anlamda kaynak dağılımını bozacak ve tüm topluma maliyeti olacak bir noktaya geleceğini söylemek lazım. İşte burada da Kamu Gözetimi Kurumu devreye giriyor. Nasıl ki işletmelerin mali bilgileri kaliteli olmak zorunda ve bağımsız denetçi o kaliteye bir görüş vermek zorundaysa, bağımsız denetçinin de işini gerçekten doğru düzgün ve etik ilkelere kayda değer yapıp yapmadığını denetlemek anlamında da Kamu Gözetimi Kurumu'nun da varlığına büyük ihtiyaç var. Zaten bu anlattıklarımaya yer yer dünyadan gelişmeleri de katmaya çalışıyorum tam da o noktaya gelmişik bu enron vakası olarak da ele aldığımızda bildiğiniz gibi enron vakası Türkiye'de dünyada bu bağımsız denetimin gözetimi yani Kamu Gözetimi Kurumu anlamında kurumların ortaya çıkmasında neden olan ilk olay. Ama bu enron olayı dünyada baktığımızda enron olayından önce sanki bir kamu gözetimi daha doğrusu bir bağımsız denetimin bağımsız denetçilerin gözetimi olmadığı anlayışı ortaya çıkmasın. Enron olayından önce de Amerika başta olmak üzere birçok ülkede Avrupa Birliği'nde meslek örgütleri eliyle bağımsız denetim kuruluşlarının denetlendiğini görüyoruz. Ancak sorun meslek eliyle meslek örgütleri eliyle yapılacak olan denetimde biraz önce bahsettiğim kamu yararının ne kadar ön planda tutulduğu ne kadar göz önüne alındığı noktası. Özellikle bu olaydan sonra gerek ABD'de gerek Avrupa Birliği'nde kamu gözetiminin kamu yararı eliyle yürüttüğü kamu gözetiminin kamu kurumları eliyle yürütülmesinin ön plana çıktığını ve bu anlayışın gitgide yerleştiğini görüyoruz. Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere çıkan yasal düzenlemeler ki bunda en önemlisi Sarbon Austday Kanunu'dur bildiğiniz gibi. Ve AB direktifleri ve tüzükleri ile artık tüm üye ülkelerde belli ölçeklerde kamu gözetimi kurumlarının kurulması ve bağımsız denetim kuruluşlarının ve özellikle kayıt denetimi yapan bağımsız denetim kuruluşlarının bu kurumlar kamu yararını ön planda tutan kamu gözetimi kurumları eliyle denetlenmesi ve gözetlenmesi ki buna kalite güvence denetimi deniliyor ön plana çıktı. Biraz önce de bahsettiğim gibi Türkiye'de de bu artık mevzuata girdi ve 2012 yılının başından itibaren Kamu Gözetimi Kurumu var. Dünyada kabul gören kamu gözetimi kurumu varlığının en önemli çıktılarında biri dünyada kabul gören mali ve denetim raporlarının ortaya çıkması. Bildiğiniz gibi muhasebede en önemli kavram karşılaştırabilirlik ve tutarlılık. Ama bunun tek başına yeterli olmadığını görüyoruz. Bugün dünyaya baktığımızda G20 gibi ülkelerin bünyesinde kurulan finansal istikrar komitelerinde denetim ve muhasebe standartlarının yakınlaştırma projeleri yürütülmekte ve bu anlamda gerek Avrupa Birliği ile gerek Amerika Birleşik Devletleriyle ve diğer batılı ülkelerle ilgili olarak yürütülen standartlaştırma çalışmalarının tek elden ve yeknesak bir şekilde yürütülmesi çalışmalar ve tavsiyeler ortaya konulmaktadır. Bu anlamda Kamu Gözetimi Kurumu'nun varlığı Türkiye'de yapılan raporlamaların hem muhasebe anlamında raporların hem yetkilendirilmiş bağımsız denetçi raporlarının adeta bir Schengen vizesi almış gibi dünyanın başka yerlerinde kabul edilmesi noktasında bir güvence olacaktır. Layıkıyla yapılmış bir kamu gözetimi faaliyetinden bu anlamda meslek mensupları da yapmış oldukları, ortaya koymuş oldukları emeklerin tekrar tekrar etmek zorunda kalmadan Avrupa Birliği gibi Amerika Birleşik Devletleri gibi dünyanın diğer yerlerinde

Kabul görmesi noktasında bir rahatlığa bir güvenceye sahip olabileceklerdir. Aynı zamanda kamu gözetimi kurumlarının varlığına baktığımızda dünyada rekabetle ilgili ciddi sorunları ortadan kaldırma noktasında büyük yararları olduğunu görüyoruz. Çünkü bağımsız denetim dediğimiz alanda çok ciddi bir yoğunlaşma var. Belli büyük firmaların big four dediğimiz büyük dört firmanın gerek ABD gerek ülkemizde çok ciddi bir şekilde piyasayı kapladığını yoğunlaşma dediğimiz sistemik riske neden olan bir takım sorunları ortaya çıkardığını görüyoruz. Hâlbuki bağımsız Kamu Gözetimi Kurumu'nun varlığıyla birlikte hem rekabet koşulları kademeli olarak iyileştirme imkânına girecek hem de iyi oyuncularla kötü oyuncular arasındaki fark ortaya çıkartılardan daha iyi daha iyiyi bulmaya çalışan bağımsız denetçilerin önü açılacaktır.

Son olarak fırsatlara ve tehditlere değinmek istiyorum. Dünyadaki gelişmelere baktığımızda biraz önce bahsettiğim gibi o ciddi yoğunlaşmaların belli firmalar üzerindeki yoğunlaşmanın büyük bir kaygı ürettiği, aşırı yoğunlaşmanın büyük bir risk yarattığı ve finansal istikrarı tehdit ettiği söylenmektedir. Bu anlamda piyasanın orta ve uzun vadede denetim piyasasının tüm segmentleriyle oluşması için hem Kamu Gözetimi Kurumu'na hem de bu alana yıllarca emek vermiş olan meslek örgütlerine, meslek kuruluşlarına büyük gayret ve çaba düşüyor. Bu anlamda şirketlerimizin ciddi bir muhasebe ve denetim alt yapısı var. Türkiye'de. Bu anlamda şirketlerimizin kurumsallaşmaya şirketleşmeye müstakil olarak çalışmak yerine güç birliği vererekten el ele daha büyük firmalar ortaya çıkarma noktasında tabi Kamu Gözetimi Kurumu'nun da desteğiyle yürümlerinde fayda olduğunu görüyoruz ve bu anlamda her gittiğimiz yerde bunu meslek gurubu mensuplarına özendirerek ifadeler kullanıyoruz. Bu anlamda tabi bağımsız denetimden bahsederken gerek dünyada gerek ülkemizde en fazla ihmal edilen ayaklardan birinin şirketler olduğunu görüyoruz. Biraz önce bahsettiğim gibi bu işin şirketlere de bir maliyeti var ama maliyeti olduğu kadar bir faydası olduğunun da onlar tarafından bunlar kabullenebilecek ve içselleştirebilecek. O anlamda şirketler ayağının biraz ihmal edilmiş olması Türkiye'de bir problem olarak görülüyor. Bu dünyadada tartışılan bir nokta, şirketlerin de isteyebileceği onların da bir angarya bir maliyet olarak görmekten ziyade değerinden faydalanabileceği bir ürün ortaya konulması. Bu anlamda tehdit olarak ortaya kayabileceğimiz bir konuda bizim genel olarak denetim anlayışımızı kıta Avrupası sistemine yakın olması. Hâlbuki bağımsız denetim dediğimiz olgu daha çok Angolosakson kültürü üzerinden yürüyor ve denetimin sadece devlet için değil, tüm paydaşlar için muhasebenin devlet için değil tüm paydaşlar için olduğu gerçeğine bizim de bağımsız denetimle birlikte daha iyi ortaya koymamız gerekiyor. Hızlı olarak fırsatlara da değinmek istiyorum. Kamu Gözetimi Kurumu'nun kuvvetli teşkilat yapısı var. Özellikle If year dediğimiz dünya kamu gözetimi otoriteleriyle yaptığımız toplantılarda oradaki teşkilatlanmaların 2001'den bu yana daha zayıf olduğunu görüyoruz ama Türkiye'de Kamu Gözetimi Kurumu'nun hem muhasebe standartlarına hem denetim standartlarına hem yetkilendirmeye hem de gözetim ayağına bakan yapıda olması daha entegre bir yapıda olması fonksiyonlarına daha layıkıyla yerine getirmekte fayda sağlıyor. Bu anlamda bağımsız denetimde Türkiye'nin adaptasyon süreci biraz geç oldu ama kamu gözetimi ayağında dünyada ilk uygulamalar 2001 yılında başlamışken, ABD 2002 yılında başlamışken Türkiye'de hemen 2011 yılı sonu itibariyle teşkilatlanmanın tamamlandığını görüyoruz. Bu anlamda Türkiye'deki gelişimin oldukça hızlı olduğu ve AB gibi ABD gibi ülkelerin yaşamış olduğu kötü tecrübelerden enron, parmalat, worldcom gibi tecrübelerden de dersler çıkarma imkânını bulduğunu görüyoruz. Ben sözlerime burada son vermek istiyorum. Bu vesileyle sempozyumun organizasyonunda emeği geçen tüm heyete de saygılarımı ve teşekkürlerimi iletiyorum.

Sağolun...